

Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú.

SOUČASNOST A TRENDY V BOZP Z POHLEDU OSOB ODBORNĚ ZPŮSOBILÝCH V PREVENCI RIZIK

Výzkumná zpráva

Značka:	213-026/2017	
Autor:	RNDr. Mgr. Petr A. Skřehot, Ph.D.	
Spolupracovali:	Ing. Jakub Marek JUDr. Petr Kožmín	Ing. Michaela Hájková Petr Hlavsa
Datum:	10. 8. 2017	
Verze:	1.	
Schválil:	RNDr. Mgr. Petr A. Skřehot, Ph.D. ředitel ústavu	

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Výsledky provedeného výzkumu	4
2.1. Charakteristika respondentů.....	4
2.2. Požadavky na vzdělání OZO PRE a na jejich další profesní doškolování	7
2.3. Náročnost práce OZO PRE a související mzdové ocenění.....	17
2.4. Vývoj na trhu a vztahy mezi OZO PRE.....	30

Na tento dokument se vztahují autorská práva podle zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů. Jeho komerční užití, jakož i další šíření nebo přetisk je bez písemného souhlasu zpracovatele zakázán.

© Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z. ú., 2017.

1. Úvod

Jedním z cílů fungování Znaleckého ústavu bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú., coby nevládní neziskové organizace, je provádět nezávislého výzkumu v oblasti BOZP, analyzování aktuálních problémů a sledování trendů. Smyslem těchto aktivit, které jsou obecně známy pod pojmem think tank, je jednak poskytovat solidní informace veřejnosti, ale také napomáhat při definování nových cílů a perspektivních řešení. V každé vyspělé společnosti se o data z think tanků opírají jak státní orgány či politické autority, tak i komerční sektor, neboť je v obecném zájmu, aby tyto subjekty ve svých přístupech, jednáních či vývoji nových produktů a služeb zohledňovali názory, potřeby a očekávání aplikační sféry, resp. společnosti jako celku.

Náš ústav provedl v období 3/2016 až 6/2017 několik sérií dotazníkového šetření, do něhož se zapojily osoby odborně způsobilé v prevenci rizik (dále jen „OZO PRE“). Jednalo se zejména o účastníky vzdělávacích akcí organizovaných buď ZÚBOZ, anebo našim partnerem společností 3M Česko. Celkem jsme tak získali 174 dotazníků, které byly následně statisticky vyhodnoceny.

Šetření se zaměřilo na témata související s:

- potřebným vzděláním, resp. udržováním znalostí OZO PRE,
- mzdovým oceněním práce OZO PRE,
- materiálně-technickým zázemím OZO PRE potřebným pro jejich práci,
- výměnou zkušeností a informací mezi OZO PRE,
- spoluprací s oblastními inspektoráty práce

a v neposlední řadě také o zkušenosti s vývojem trhu v poskytování služeb v oblasti BOZP od vypuknutí hospodářské krize (cca r. 2008). Celkem bylo respondentům položeno 24 otázek, jejichž odpovědi byly následně sdruženy do čtyř oblastí:

- Struktura respondentů.
- Problematika vzdělání OZO PRE a dalšího profesního doškolování.
- Náročnost práce OZO PRE a související mzdové ocenění.
- Vývoj na trhu a vztahy mezi OZO PRE.

Takto koncipovaný výzkum doposud nebyl v ČR proveden, takže věříme, že zde uvedené výsledky zaujmou nejen samotné OZO PRE, ale budou využity také Ministerstvem práce a sociálních věcí v rámci přípravy konceptu plánovaného systému celoživotního profesního vzdělávání OZO PRE. Širší veřejná diskuse k tomuto záměru totiž doposud neproběhla, a proto doufáme, že náš výzkum napomůže k utváření konkrétnějších představ a plánů. S přihlédnutím k charakteru a rozmanitosti práce OZO PRE i souvisejících odpovědností, je jeho zavedení nesporně žádoucí a jak je uvedeno níže, samotní „bezpečáci“ by jej uvítali.

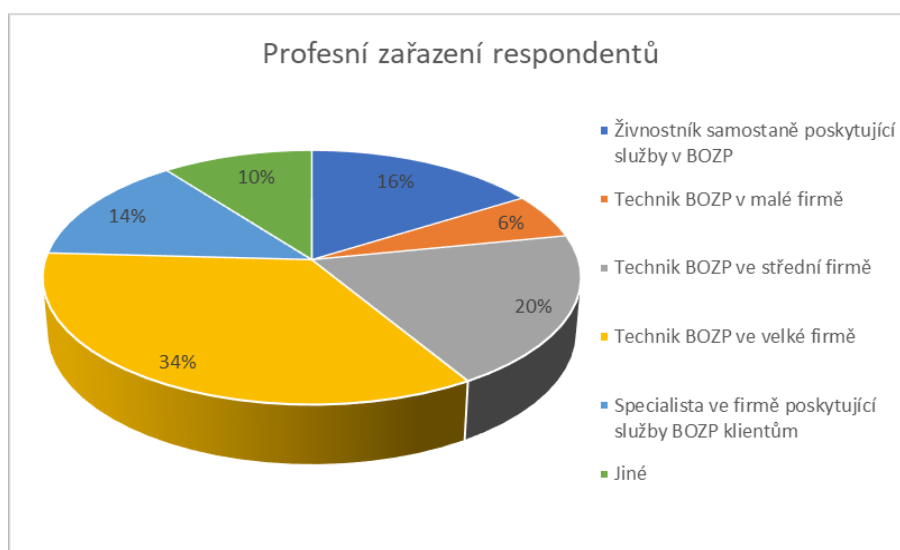
Jelikož tento výzkum proběhl výlučně mezi OZO PRE, jež se zúčastnily různých vzdělávacích akcí (a evidentně mají zájem na svém dalším odborném růstu), nemusí být níže uváděné výsledky zcela reprezentativní. Na druhou stranu, jiná data v současnosti nejsou k dispozici, takže je lze bez větších pochybností vnímat jako názor nemalé skupiny odborné veřejnosti.

2. Výsledky provedeného výzkumu

2.1. Charakteristika respondentů

[1] Profesní zařazení respondentů	
Živnostník samostatně poskytující služby v BOZP	16 %
Technik BOZP v malé firmě	6 %
Technik BOZP ve střední firmě	20 %
Technik BOZP ve velké firmě	34 %
Specialista/konzultant ve společnosti poskytující služby BOZP klientům	14 %
Jiné	10 %

Poznámka: V položce „Jiné“ uváděli respondenti nejčastěji profese mimo hlavní obor BOZP jako např. mistr výroby, technický ředitel apod.

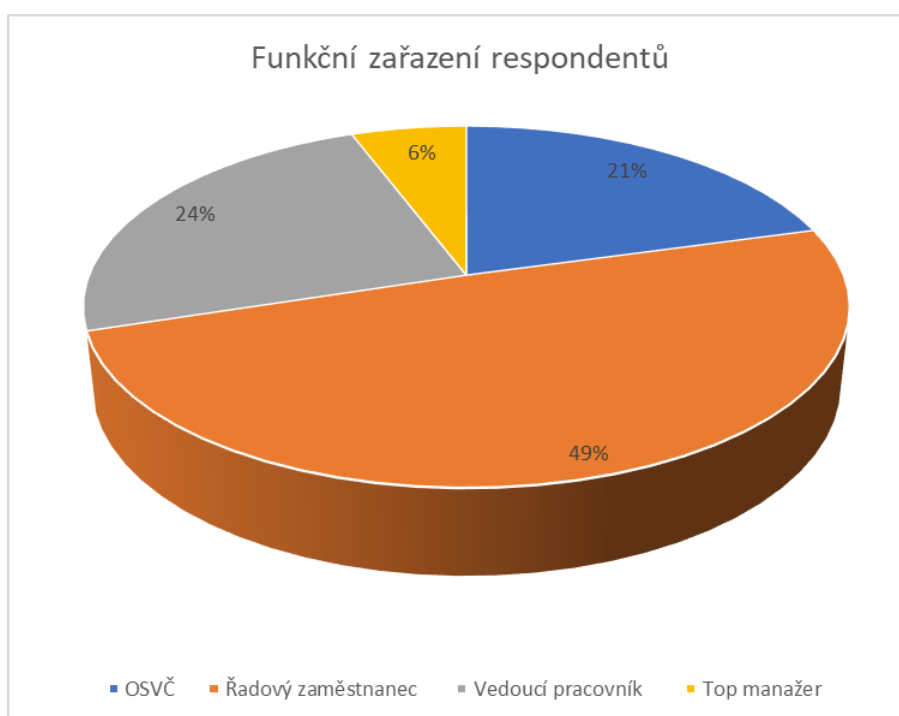

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[2] Funkční zařazení respondentů

OSVČ	21 %
Řadový zaměstnanec	49 %
Vedoucí pracovník	24 %
Top manažer	6 %

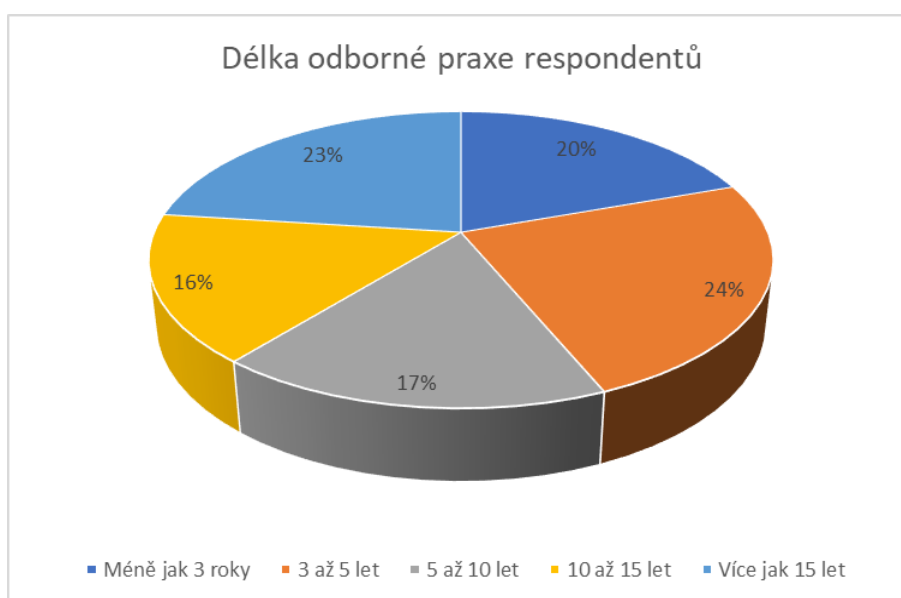
Poznámka: Někteří respondenti uvedli souběh zastávaných funkcí, takže uvedená data reprezentují zastoupení jednotlivých funkcí ve sledované skupině respondentů.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[3] Délka odborné praxe respondentů v oblasti BOZP

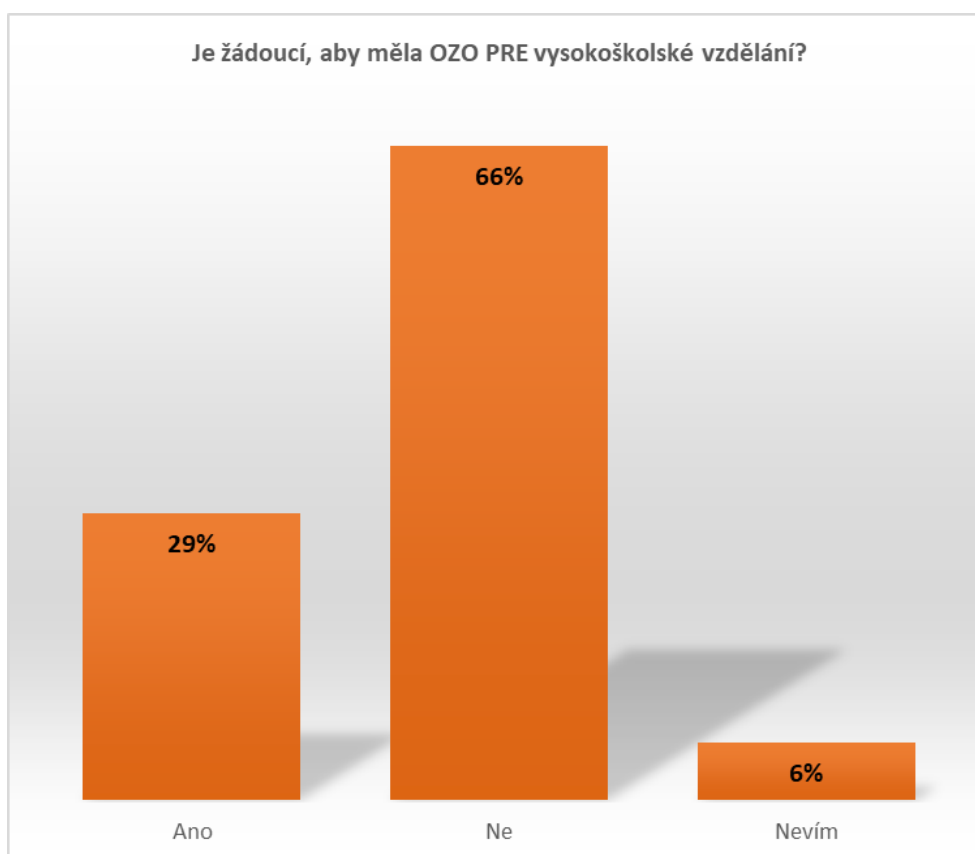
Méně jak 3 roky	20 %
3 až 5 let	24 %
5 až 10 let	17 %
10 až 15 let	16 %
Více jak 15 let	23 %

2.2. Požadavky na vzdělání OZO PRE a na jejich další profesní doškolování

[4] Je žádoucí, aby OZO PRE měla vysokoškolské vzdělání?

Ano	29 %
Ne	66 %
Nevím	6 %

Komentář:

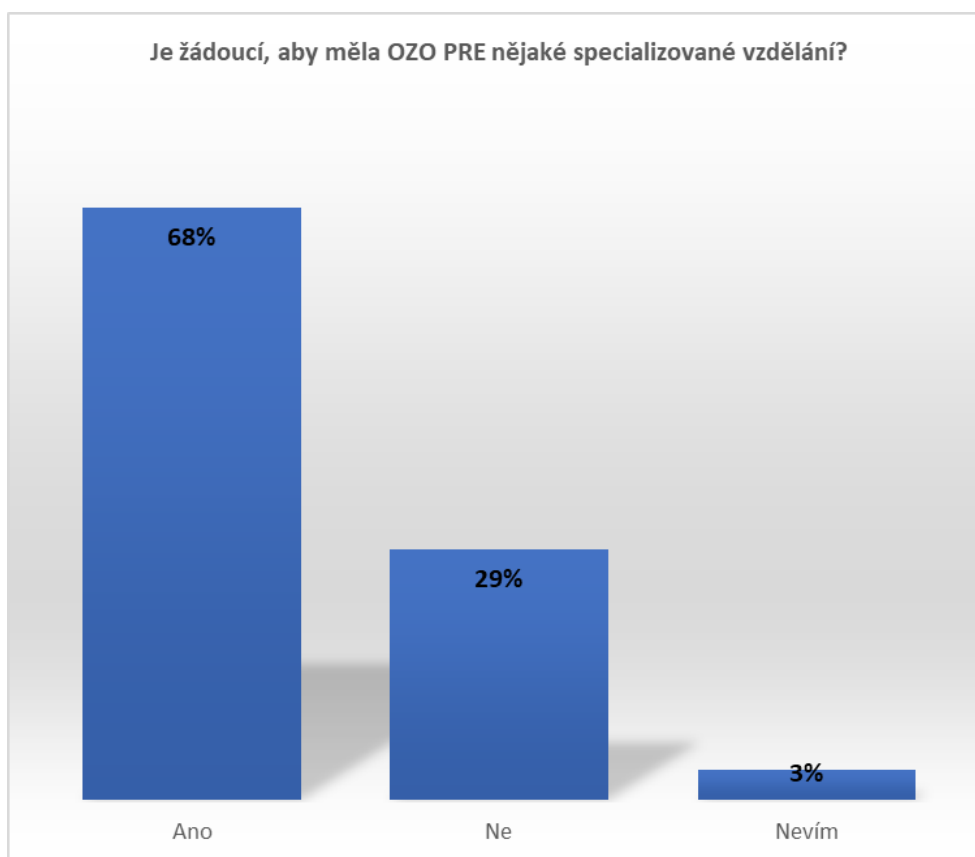
Rovně dvě třetiny respondentů se domnívá, že pro kvalitní výkon práce OZO PRE není vysokoškolské vzdělání nezbytností. Klíčové jsou její odborné předpoklady a zkušenosti získané praxí.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[5] Je žádoucí, aby měla OZO PRE nějaké specializované vzdělání?

Ano	68 %
Ne	29 %
Nevím	3 %

Poznámka: Specializovaným vzděláním bylo míněno vzdělání OZO PRE v některém z oborů souvisejících s BOZP, a to nad rámec znalostí vyžadovaných dle NV č. 592/2006 Sb. Respondenti, kteří uvedli „ANO“ dále odpovídali na navazující otázku 6.

Komentář:

Z výsledků je evidentní, že více jak 2/3 respondentů je přesvědčeno, že disponovat odborným znalostmi z příbuzných oborů (viz otázka 6) je pro kvalitní výkon činností OZO PRE nezbytností. Složitost a rozmanitost agendy BOZP a zejména pak pracovních rizik, s nimiž se lze na různých typech pracovišť setkávat, nutí bezpečnostní techniky uplatňovat holistický přístup, pro což potřebují mít široký přehled a informace z řady oborů.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[6] V jakých oborech by OZO PRE měla být vzdělána?

Zdravotnictví	7 %
Bezpečnostní (procesní) inženýrství	28 %
Požární ochrana	25 %
Chemie	14 %
Krizové řízení	10 %
Ekologie	10 %
Jiné	8 %

Poznámka: Respondenti mohli zaškrtnout více odpovědí. V položce „Jiné“ pak respondenti uvedli obory: management, právo, strojírenství, elektrotechnika a dále „obor, v němž plní úkoly v prevenci rizik“.

Komentář:

Z výsledků je patrné, že tradiční vazba mezi BOZP a PO je v praxi stále silná, neboť většina OZO PRE současně plní také úkoly na úseku požární ochrany. Významně akcentuje taktéž spojení s ekologií, neboť v mnoha firmách, kde OZO PRE působí v zaměstnaneckém poměru, je prevence rizik pojmána všeobecněji a zahrnuje také ekologii, odpadové hospodářství apod. (tzv. HSE systém). Poměrně překvapivě ale respondenti zdůraznili potřebu znalostí z chemie, což bývalo doposud obvyklé spíše jen v chemických provozech. Tato skutečnost patrně souvisí se zpřísněním chemické legislativy (nařízení a směrnice EU – např. SEVESO, REACH a CLP), kdy se stále více dbá na předcházení únikům nebezpečných látek a na prevenci závažných průmyslových havárií. Odrazem událostí z nedávné doby je nesporně také ten fakt, že řada respondentů uvedla potřebu disponovat znalostmi z oblasti krizového řízení. Nové hrozby plynoucí z ohrožení terorismem a útoky duševně chorých jednotlivců na straně jedné a z nových požadavků státu pro ochranu měkkých cílů na straně druhé, tak nutí firmy, resp. pracovníky v BOZP, věnovat pozornost také těmto rizikům včetně fyzické ochrany objektů a jiných

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

---

chráněných aktiv (např. hromadné kulturní akce, školské objekty, klíčová infrastruktura, dopravní prostředky apod.).

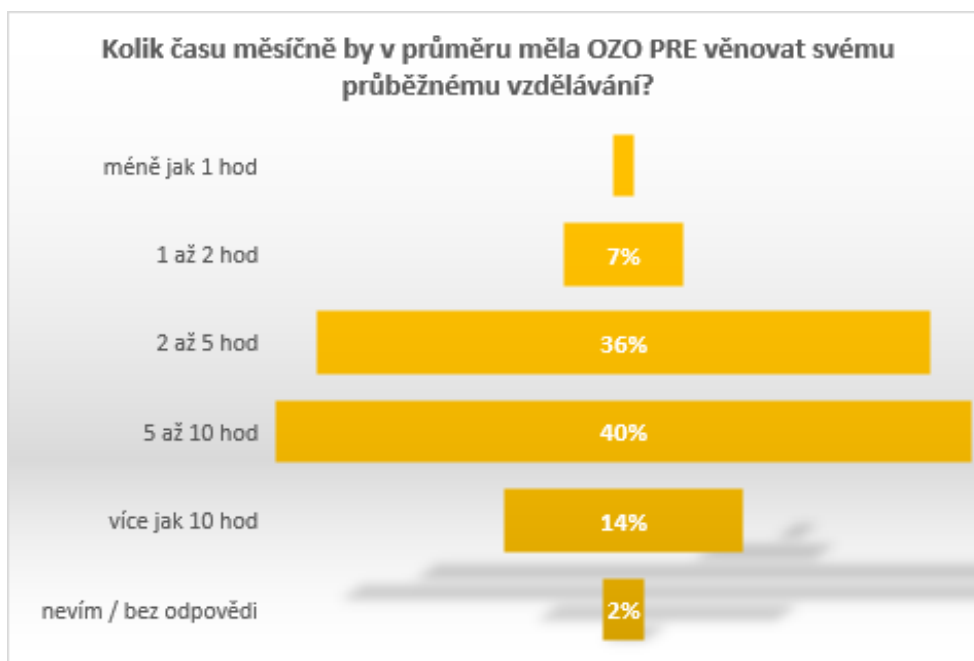
Mezi respondenty byl jen okrajově zmíněn obor „právo“. Současná povaha práce OZO PRE přitom ale vyžaduje schopnost orientovat se v široké paletě právních předpisů a chápat smysl řady složitých ustanovení a právních pojmů. Zcela nedocenen pak byl obor „pedagogika“ a to i přes to, že lektorská činnost je nedílnou součástí každodenní práce OZO PRE. Nejde přitom jen o znalosti a lektorské dovednosti OZO PRE, ale také o didaktické schopnosti. Skladba účastníků školení bývá často velmi různá – od dělníků se základním vzděláním až po vysokoškolsky vzdělané odborníky. A pokud lektor neumí přizpůsobit výklad cílové skupině, pak na účastníky školení přenesení jen zlomek svých znalostí.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[7] Kolik času měsíčně by měla OZO PRE v průměru věnovat svému průběžnému vzdělávání?

méně jak 1 hod	1 %
1 až 2 hod	7 %
2 až 5 hod	36 %
5 až 10 hod	40 %
více jak 10 hod	14 %
nevím / bez odpovědi	2 %

Poznámka: Otázka byla zaměřena na zvyšování kvalifikace OZO PRE jak účastí na odborných vzdělávacích akcích, tak i samostudiem (četbou odborných časopisů, článků, odborné literatury).

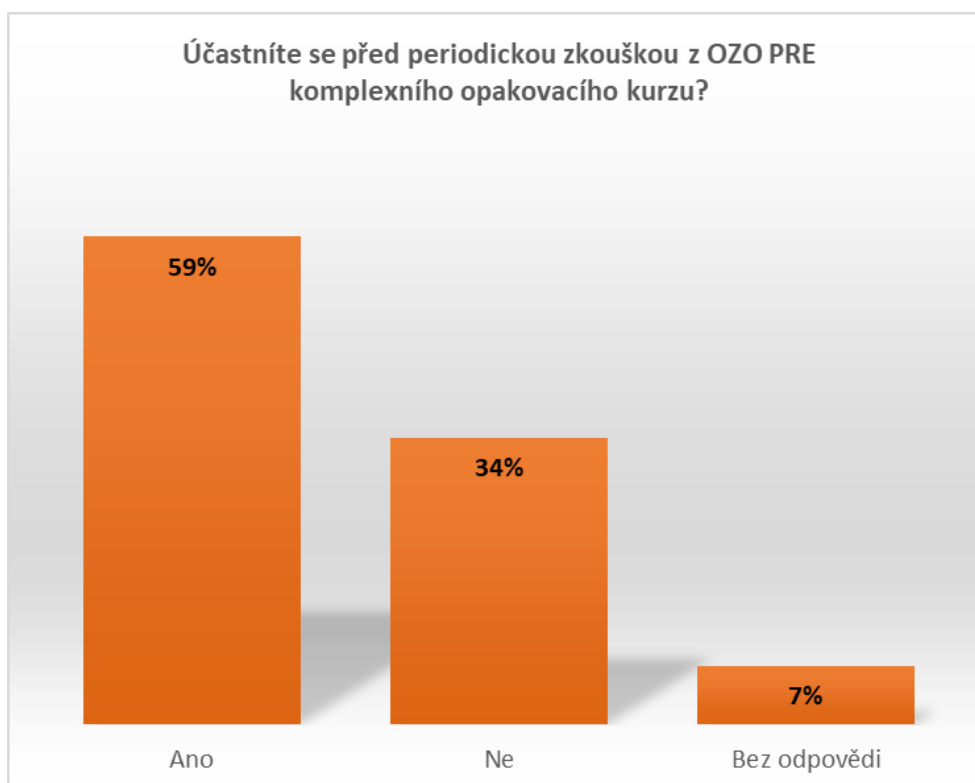
Komentář:

Celé $\frac{3}{4}$ respondentů považuje za dostatečný čas pro své odborné vzdělávání v rozsahu 2 až 10 hodin měsíčně. Vyhodnocením sebraných dat jsme pak došli k závěru, že průměrné „optimální“ penzum času věnovaného vzdělávání OZO PRE činí 8,2 hodiny/měsíčně, tj. cca 1 pracovní den. Z těchto výsledků je zřejmé, že si OZO PRE dobře uvědomují odbornou náročnost své profese a související potřebu neustále čerpat nové informace.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[8] Účastníte se před periodickou zkouškou z OZO PRE komplexního opakovacího kurzu?

Ano	59 %
Ne	34 %
Bez odpovědi	7 %

Komentář:

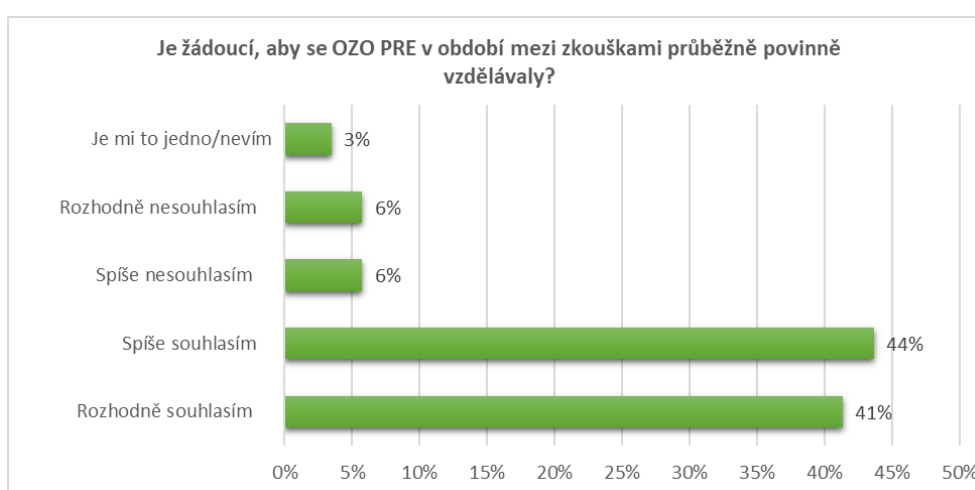
I v tomto případě se potvrzuje závěr z otázky předchozí, a to, že si OZO PRE uvědomují složitost a komplexnost oboru BOZP a kriticky si připouštějí, že by jejich teoretické znalosti nemusely být k úspěšnému vykonání opakované zkoušky z odborné způsobilosti dostatečné. Proto téměř 3/5 z nich volí účast na opakovacím kurzu. Je však evidentní (a z poznámek uvedených na jednotlivých dotaznících i zřejmé), že OZO PRE dnes žádají lepší kvalitu vzdělávacích produktů, než tomu bylo dříve. Ačkoli účast na kurzu vnímají jako opakování pro zkoušku, řada z nich by ocenila možnost získat také zcela nové poznatky a informace, např. z příbuzných oborů (viz otázka 6). Na tuto „poptávku“ by tak měly primárně reagovat subjekty akreditované k provádění zkoušek z odborné způsobilosti, které se souvisejícímu vzdělávání věnují.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[9] Je žádoucí, aby se OZO PRE v období mezi zkouškami průběžně povinně vzdělávaly?

Rozhodně souhlasím	41 %
Spíše souhlasím	44 %
Spíše nesouhlasím	6 %
Rozhodně nesouhlasím	6 %
Je mi to jedno/nevím	3 %

Poznámka: Otázka cílila na možné zavedení systému celoživotního profesního vzdělávání OZO PRE.

Komentář:

Z výsledků je patrné, že 85 % respondentů by zavedení systému celoživotního vzdělávání uvítalo. Respondenti ve svých poznámkách jako optimální variantu uváděli kreditní systém, který funguje například pro pracovníky ve zdravotnictví. Původní myšlenka, že by toto vzdělávání ale zajišťovaly výhradně subjekty, které jsou akreditované pro provádění zkoušek z odborné způsobilosti, nicméně nebylo přijímáno příliš kladně. Důvodem je, že by se tímto krokem notně zúžil repertoár témat i lektorů, byla by omezena konkurence v nabízených vzdělávacích produktech a účast na takových vzdělávacích akcích by pro většinu respondentů byla jen „nutným zlem“. Jako optimální řešení by tak bylo zavedení otevřeného systému, kdy by MPSV mělo kompetenci, dle stanovených kritérií, akreditovat jakýkoli vzdělávací produkt od jakéhokoli subjektu. Rozhodující by tak byla kvalita a poptávka odborné veřejnosti.

V této souvislosti se v odpovědích objevilo také několik návrhů na diferenciaci vzdělávání podle profesního zaměření OZO PRE. Jeden respondent podal zcela vyčerpávající a logickou úvahu: *Jsem přesvědčen, že by bylo užitečné, nahradit systém periodických zkoušek právě celoživotním vzděláváním. Pomínu OZO, tzv. „na volné noze“, s velkým rozsahem činnosti, kdy takový člověk musí mít opravdu široký rozhled. Ale co ti ostatní, kteří pracují jako zaměstnanci v jedné firmě a úzce se dlouhodobě soustředí pouze na předmět činnosti zaměstnavatele? Ti se musí naučit spoustu věcí pouze pro potřebu absolvování zkoušky. Proč se má učit OZO PRE předpisy k chovu hospodářských zvířat, práci v lese, na staveništi, k neionizujícímu záření apod., když se tomu v praxi aktivně nevěnuje? A naopak. Pokud se nějakému oboru denně věnuje, tak je složení*

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

---

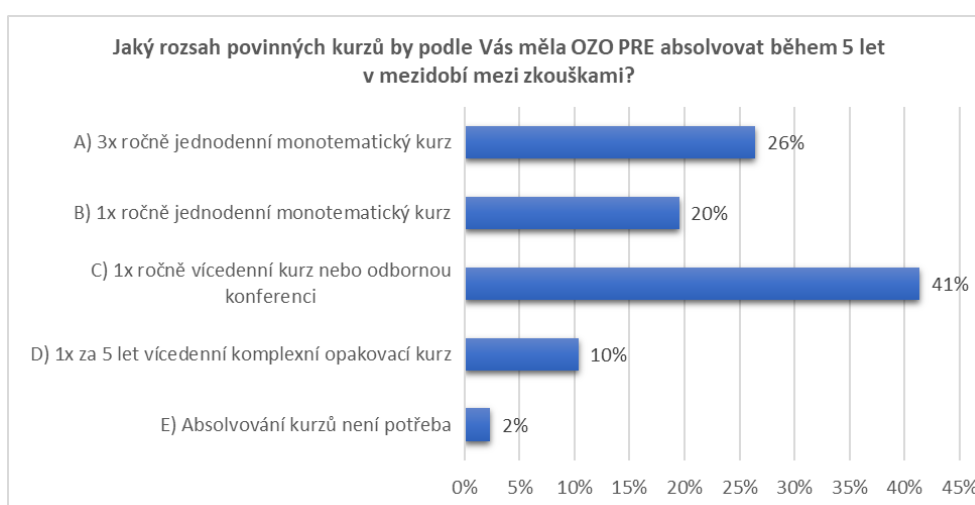
zkoušky často pouze formalitou. Při systému celoživotního vzdělání by si OZO PRE mohla vybrat pouze ty vzdělávací akce, které mají vztah k jeho specializaci. O to více času by se těmto tématům mohla věnovat a tím více se ve své specializaci zdokonalit.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[10] Jaký rozsah povinných kurzů by měla OZO PRE absolvovat během 5 let v mezidobí mezi periodickými zkouškami?

3x ročně jednodenní monotematický kurz	26 %
1x ročně jednodenní monotematický kurz	20 %
1x ročně vícedenní kurz nebo odbornou konferenci	41 %
1x za 5 let vícedenní komplexní opakovací kurz	10 %
Absolvování kurzů není potřeba	2 %

Poznámka: Respondenti mohli zaškrtnout více odpovědí.

Komentář:

Celkem 61 % respondentů se domnívá, že pro soustavné doplňování odborných znalostí postačí absolvovat pouze jednu specializovanou vzdělávací akci ročně. Tím však není dotčeno samostudium OZO PRE (viz otázka 7), které je dnes nezbytnou součástí osobního rozvoje každého odborníka. V této souvislosti respondenti často uváděli problémy s nedostatkem volného času, se zavedeným systémem vzdělávání u jejich zaměstnavatelů direktivně stanovujícím penzum hodin na odborné vzdělávání a také omezené finanční možnosti (vložené, cestovné apod.).

V praxi jsou však zcela obvyklé i ty případy, kdy je zaměstnavatel ochoten zaměstnanci vykonávajícímu OZO PRE zaplatit pouze vykonání odborné zkoušky (případně i přípravný kurz) a v mezidobí mezi zkouškami nehradí těmto zaměstnancům žádné průběžné vzdělávací akce. Není ani výjimkou, že některé OZO PRE si na vlastní zdělávání, tj. např. účast na odborných seminářích, berou dovolenou a seminář hradí z vlastních prostředků.

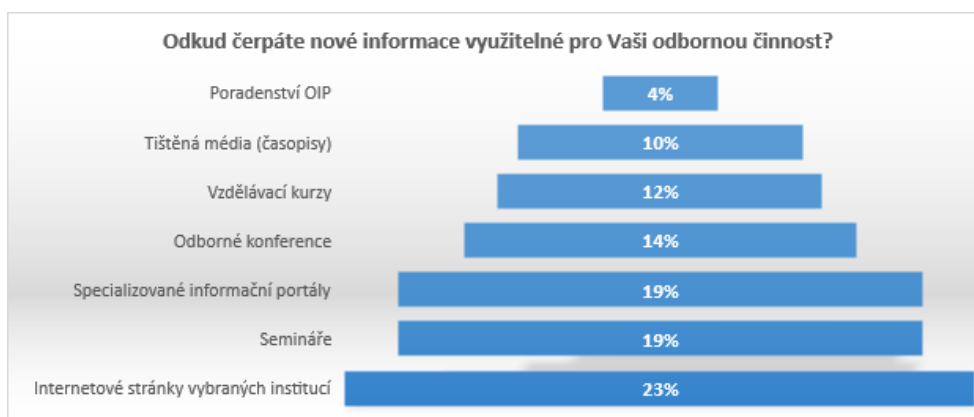
Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[11] Odkud čerpáte nové informace využitelné pro Vaši odbornou činnost?

Nikde / mám dostatečné odborné znalosti a přehled	0 %
Poradenství OIP	4 %
Tištěná média (časopisy)	10 %
Vzdělávací kurzy	12 %
Odborné konference	14 %
Specializované informační portály	19 %
Semináře	19 %
Internetové stránky vybraných institucí	23 %

Poznámka: Respondenti mohli zaškrtnout více odpovědí.

Většina respondentů v dotazníku uvedla několik odpovědí, takže výše uvedené výsledky uvádějí poměrné zastoupení jednotlivých informačních kanálů a nikoli procentuální zastoupení OZO PRE, kteří je využívají.

Komentář:

Při současném tempu využívání moderní ICT techniky poměrně překvapí, že standardní kanály transferu znalostí jsou stále relativně hojně využívány. Pořád se „drží“ tištěná média, vzdělávací kurzy, semináře a konference. Internet, ač jej v současnosti využívají takřka všichni, je pro OZO PRE zdrojem pouze necelé poloviny informací.

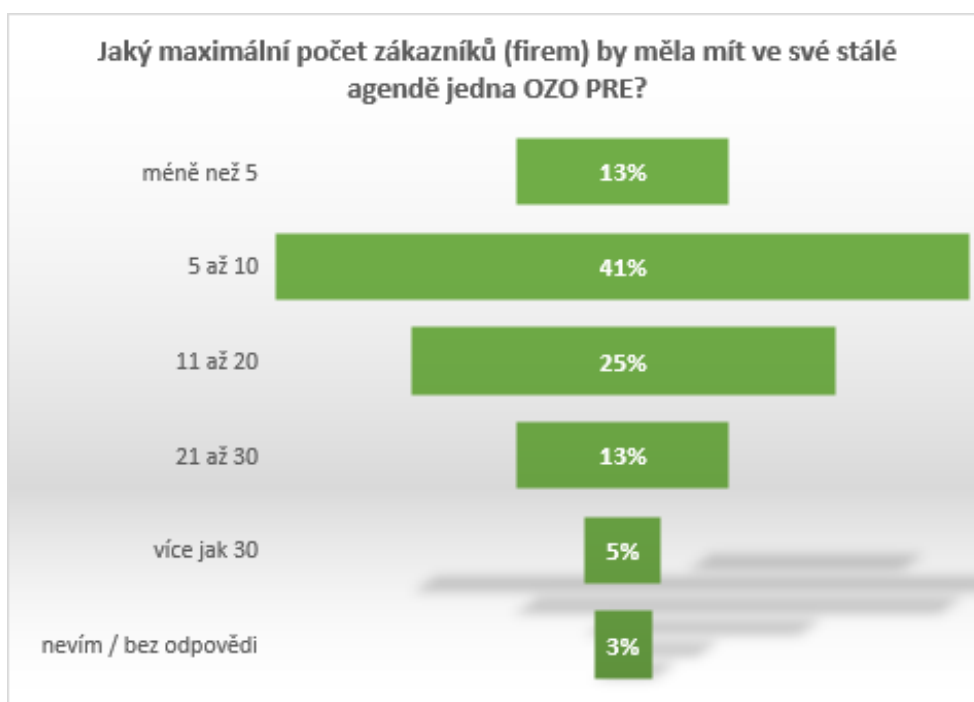
Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

2.3. Náročnost práce OZO PRE a související mzdové ocenění

[12] Jaký maximální počet zákazníků (firem) by měla mít ve své stálé agendě jedna OZO PRE?

méně než 5	13 %
5 až 10	41 %
11 až 20	25 %
21 až 30	13 %
více jak 30	5 %

Poznámka: Otázka cílila na to, aby respondenti zodpovědně posoudili, jaké jsou kapacitní možnosti „průměrné“ OZO PRE potřebné pro poskytování skutečně kvalitních odborných služeb na úseku BOZP v závislosti na počtu firem-zákazníků. Odpovědi se proto vztahují především ke skupinám respondentů, kteří v poskytování služeb v oblasti BOZP podnikají buď jako OSVČ, anebo specialisté/konzultanti firem, které tyto služby dodávají koncovým zákazníkům.

Komentář:

Z výše uvedených výsledků jednoznačně vyplývá, že si OZO PRE dobře uvědomují osobní limity a kapacitní omezení, jež vyplývají z náročnosti jejich práce. Evidentně je dávno pryč doba, kdy některé OZO PRE byly schopny „pečovat“ i o sto firem-zákazníků! Tento posun patrně nastal synergickým účinkem dvou jevů: 1) nasycením trhu v poskytování služeb v oblasti BOZP a narůstající konkurencí, 2) upřednostňováním kvality služeb nad kvantitou zakázek v důsledku zvyšujících se nároků zákazníků. V této souvislosti je potřeba zdůraznit, že velký počet nasmlouvaných firem-zákazníků byla (a možná stále je) pro řadu poskytovatelů služeb

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

---

v BOZP nezbytností. Důvodem je nízké finanční ohodnocení práce OZO PRE a z toho plynoucí nutnost uživit se na úkor většího počtu zákazníků (týká se zejména OSVČ).

V souvislosti s touto otázkou několik respondentů uvedlo také doplňující informaci, že si kvality svých služeb cení natolik, že si sami vybírají zákazníky, kterým jsou ochotni je poskytovat. Dokonce bylo odkazováno i na případy, kdy OSVČ dobrovolně vypověděl smlouvu se zákazníkem, který nevystupoval v rámci řešení agendy BOZP dostatečně aktivně (resp. vnímal BOZP pouze jako nutné zlo), nebo s OZO PRE náležitě nespolupracoval (špatná komunikace, nedostatečná vůle odstraňovat zjištěné závady, absence vize a cílů v BOZP apod.). Tato skutečnost patrně souvisí i s faktem, že řada OSVČ si začíná uvědomovat své odpovědnosti při poskytování služeb v oblasti BOZP, kdy podle § 2950 nového občanského zákoníku zodpovídají za škodu vzniklou tzv. chybnou radou¹.

Zprůměrováním sebraných odpovědí jsme došli k závěru, že jedna OZO PRE by podle názorů respondentů neměla mít ve „své péči“ více jak 16 firem-zákazníků, aby svou práci dobře zvládala. Toto číslo je pouze orientační, neboť nijak nezohledňuje velikost firmy-zákazníka, charakter jím prováděných činností (tj. i specifická rizika, resp. náročnost agendy pro zajištění BOZP), počet zaměstnanců apod.

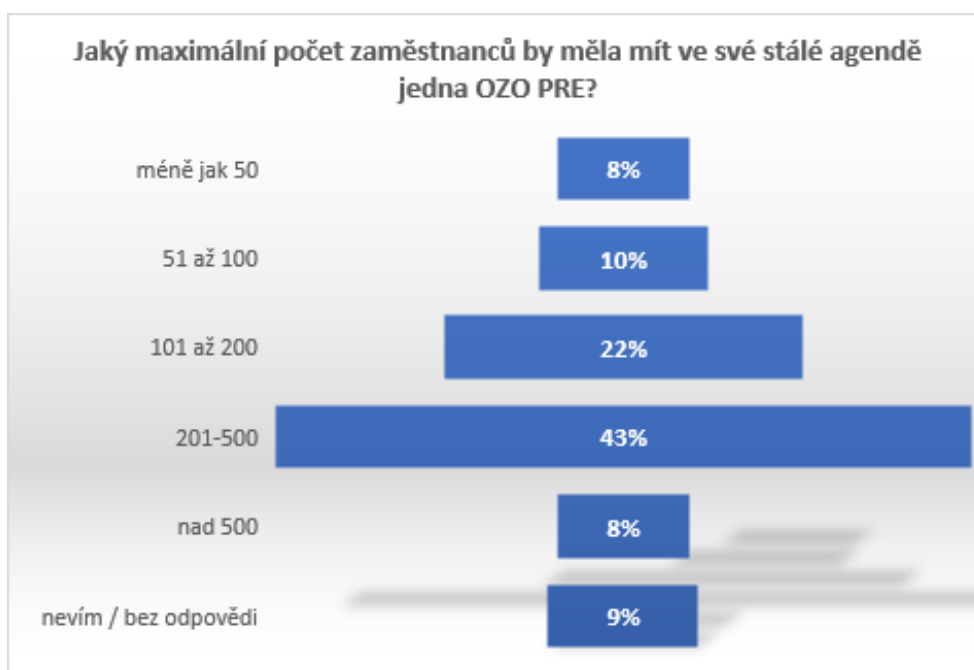
¹ § 2950 NOZ zní: *Kdo se hlásí jako příslušník určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu nebo jinak vystupuje jako odborník, nahradí škodu, způsobí-li ji neúplnou nebo nesprávnou informací nebo škodlivou radou danou za odměnu v záležitosti svého vědění nebo dovednosti. Jinak se hradí jen škoda, kterou někdo informací nebo radou způsobil vědomě.*

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[13] Jaký maximální celkový počet zaměstnanců by měla mít ve své stálé agendě jedna OZO PRE?

méně jak 50	8 %
51 až 100	10 %
101 až 200	22 %
201-500	43 %
nad 500	8 %
nevím / bez odpovědi	9 %

Poznámka: Otázka cílila na to, aby respondenti zodpovědně posoudili, jaké jsou kapacitní možnosti „průměrné“ OZO PRE potřebné pro poskytování skutečně kvalitních odborných služeb na úseku BOZP s ohledem na náročnost agendy BOZP v závislosti na počtu pracovníků, o které se OZO PRE „stará“, a to bez ohledu na velikost firmy nebo počet zákazníků.

Komentář:

Obdobně jako u předchozí otázky, i v tomto případě OZO PRE kriticky zhodnotili své limity a kapacitní omezení, jež vyplývají z náročnosti jejich práce, a to s přihlédnutím nikoli k počtu subjektů, u nichž zajišťují plnění úkolů v prevenci rizik, nýbrž k celkovému počtu jejich zaměstnanců. Většina respondentů (tj. 83 %) se domnívá, že bez větších obtíží lze zvládnout vedení agendy pro firmu či firmy zaměstnávající dohromady nanejvýš 500 zaměstnanců. To vcelku dobře koresponduje s ustanovením § 9, odst. 3, písm. b) zákona č. 309/2006 Sb. Na druhou stranu, předpoklad, že jedna OZO PRE v reálném prostředí zvládne plnit úkoly pro zaměstnavatele zaměstnávající více jak 500 zaměstnanců, tak jak umožňuje § 9, odst. 3, písm. c) zákona č. 309/2006 Sb., sdílí pouze 8 % respondentů.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

---

Zprůměrováním sebraných odpovědí jsme následně došli k závěru, že odborná veřejnost jako horní limit počtu zaměstnanců, pro které může jedna OZO PRE plnohodnotně plnit úkoly na úseku prevenci rizik, považuje 377 zaměstnanců/pracovníků.

Při interpretaci odpovědí na tuto poměrně složitou otázku je ale kromě čistě statistického (kvantitativního) pohledu je nutné vzít do úvahy i kvalitativní rozměr. Posuzovat kapacitní možnosti OZO PRE pouze podle počtu zaměstnanců se totiž může zdát poněkud zavádějící, neboť se nezohledňuje předmět činnosti firmy, pro kterou OZO PRE pracuje, resp. závažnost pracovních rizik. Smysl ustanovení § 9, odst. 3, písm. c) zákona č. 309/2006 Sb. se tak jeví přinejmenším jako notně diskutabilní, neboť na straně jedné mohou existovat velké firmy (stovky zaměstnanců) s převahou administrativních činností, kde plnění úkolů v prevenci rizik může poměrně snadno zajistit jedna OZO PRE, a na straně druhé malé či středně velké stavební nebo technické firmy (jednotky až desítky zaměstnanců), kde denně řeší nové zakázky, což nutně klade na OZO PRE vysoké nároky na neustálé vyhodnocování rizik, posuzování/úpravy technologických postupů, vzájemné předávání informací o rizicích se zákazníky apod.

Bylo by proto žádoucí, aby se uvedené ustanovení zákona vhodným způsobem upravilo, přičemž jako nezbytné je zrušení hranice minimálního počtu zaměstnanců (tj. 26) uvedené v § 9, odst. 3, písm. b) zákona, od které již musí zaměstnavatel plnit úkoly v prevenci rizik prostřednictvím odborně způsobilé osoby. Tato podmínka je totiž zcela nelogická a již od začátku účinnosti tohoto zákona, tj. více jak 10 let, se celá odborná veřejnost nad ní pozastavuje, neboť nikdy a nikým nebylo její opodstatnění věrohodně vysvětleno.

S přihlédnutím k výše uvedeným poznatkům z praxe by ovšem mělo dojít alespoň ke zpřesnění znění § 9, odst. 3, písm. c) zákona, a to v této podobě:

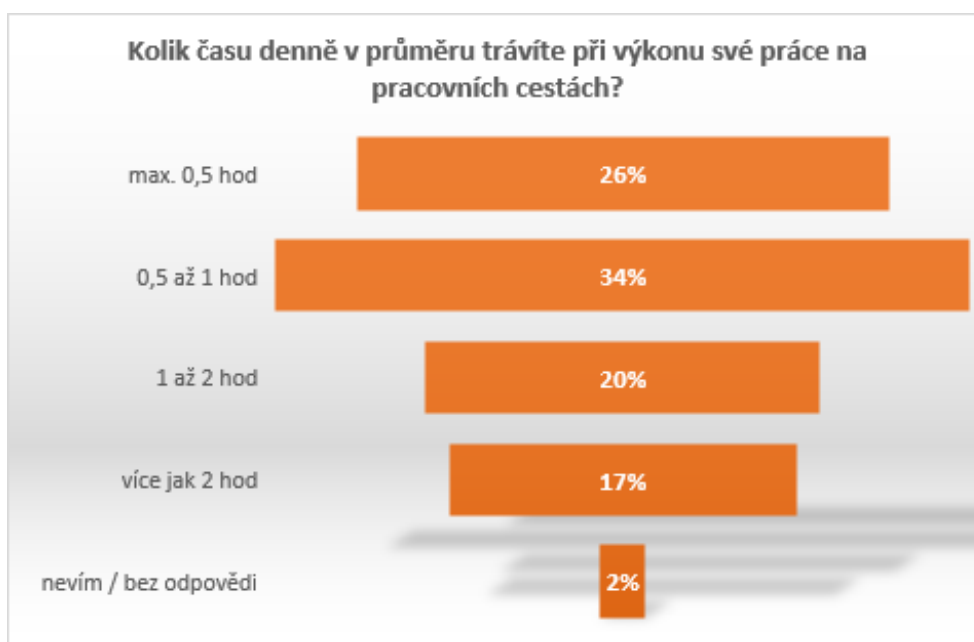
Zaměstnává-li zaměstnavatel více než 500 zaměstnanců, zajišťuje úkoly v prevenci rizik vždy jednou nebo více odborně způsobilými osobami.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[14] Kolik času denně v průměru trávíte při výkonu své práce na pracovních cestách?

max. 0,5 hod	26 %
0,5 až 1 hod	34 %
1 až 2 hod	20 %
více jak 2 hod	17 %
nevím / bez odpovědi	2 %

Poznámka: Otázka cílila na získání informace o čase, který se sice započítává do odpracované doby OZO PRE, ale během kterého OZO PRE neprovádí žádnou odbornou činnost (tj. např. řízení automobilu).

Komentář:

Ačkoli je pro mnoho OZO PRE cestování nezbytností, výsledek šetření ukázal, že 60 % respondentů nestráví cestováním/přejížděním více jak 1 hodinu denně. Na druhou stranu, u 37 % respondentů je cestování záležitostí, která jim denně zabere i více jak čtvrtinu pracovní doby.

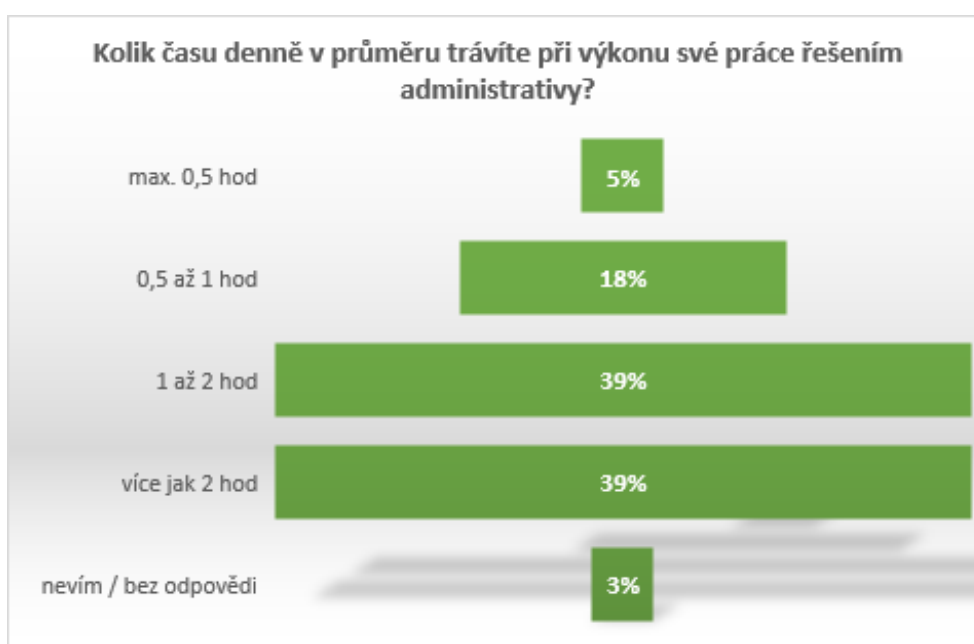
Podrobnějším vyhodnocením sebraných odpovědí jsme zjistili, že OZO PRE denně stráví cestováním v průměru 85 minut čistého času.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[15] Kolik času denně v průměru trávíte při výkonu své práce řešením administrativy?

0,5 až 1 hod	18 %
1 až 2 hod	39 %
více jak 2 hod	39 %
nevím / bez odpovědi	3 %

Poznámka: Otázka cílila na získání informace o čase, který se sice započítává do odpracované doby OZO PRE, ale během kterého OZO PRE neprovádí žádnou odbornou činnost (např. vyplňování reportů, hodnocení, statistik, vyúčtování apod.).

Komentář:

Podle očekávání se prokázalo, že administrativa zabírá OZO PRE velkou část pracovní doby. Skutečnost, že téměř 4/5 respondentů tato agenda zabírá čtvrtinu pracovní doby, byla poměrně překvapivým zjištěním. Tato skutečnost patrně souvisí s kumulovanými funkcemi, které OZO PRE u řady zaměstnavatelů vykonávají (viz výše), případně s nutným reportováním o vykonávaných činnostech. Tato skutečnost se patrně negativně promítá do práce OZO PRE na jednotlivých pracovištích či v terénu, kdy čas potřebný na administrativu jde na úkor času určeného např. na kontrolní činnost, vyhledávání nových rizik, školení, komunikaci se zaměstnanci (motivace) apod.

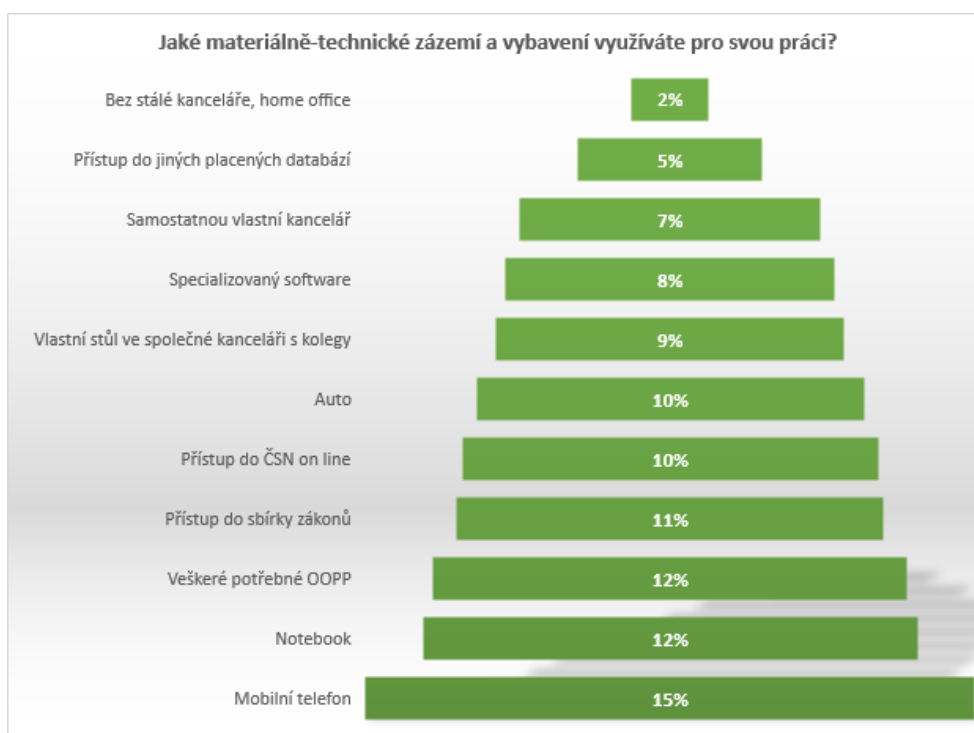
Podrobnějším vyhodnocením sebraných odpovědí jsme zjistili, že OZO PRE denně tráví administrativními úkony v průměru 133 minut čistého času.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[16] Jaké materiálně-technické zázemí a vybavení využíváte pro Vaši práci?

Mám vlastní kancelář	7 %
Mám společnou kancelář s kolegy ale vlastní stůl	10 %
Nemám kancelář, pracuji na home office	1 %
Notebook	12 %
Auto	7 %
Telefon	15 %
Speciální software (netýká se standardního SW vybavení jako je MS Office apod.)	8 %
Přístup do ČSN on line	10 %
Přístup do sbírky zákonů (on line aktualizované znění právních předpisů)	11 %
Přístup do jiných placených databází	5 %
Veškeré OOPP potřebné pro vstup na pracoviště, kde jsou tyto předepsány	13 %

Poznámka: Respondenti mohli zaškrtnout více odpovědí. Většina respondentů této možnosti využila, takže výše uvedené výsledky uvádějí poměrné využívání jednotlivých pomůcek a potřeb a nikoli procentuálně zastoupení OZO PRE, kteří je využívají.

Komentář:

Uváděné výsledky nevyžadují bližší komentář, až na jednu skutečnost. Poměrně závažným faktem je, že OZO PRE častěji disponují pracovním mobilem nežli OOPP potřebnými pro výkon své práce. V absolutních číslech se jedná jen o 64 % všech respondentů, kdežto mobilní telefon má k dispozici 74 % z nich.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[17] Využíváte pro svou práci poradenství poskytované OIP?

Často (min. 1x měsíčně)	2 %
Občas (max. 4x ročně)	34 %
Výjimečně (max. 1x ročně)	40 %
Vůbec	23 %

Komentář:

Konzultace OZO PRE s pracovníky OIP nejsou příliš obvyklé a téměř 2/3 respondentů jich nevyužívá buď vůbec, anebo jen velmi zřídka. Během své dosavadní odborné kariéry ji ale nejméně jednou využilo 77 % ze všech respondentů.

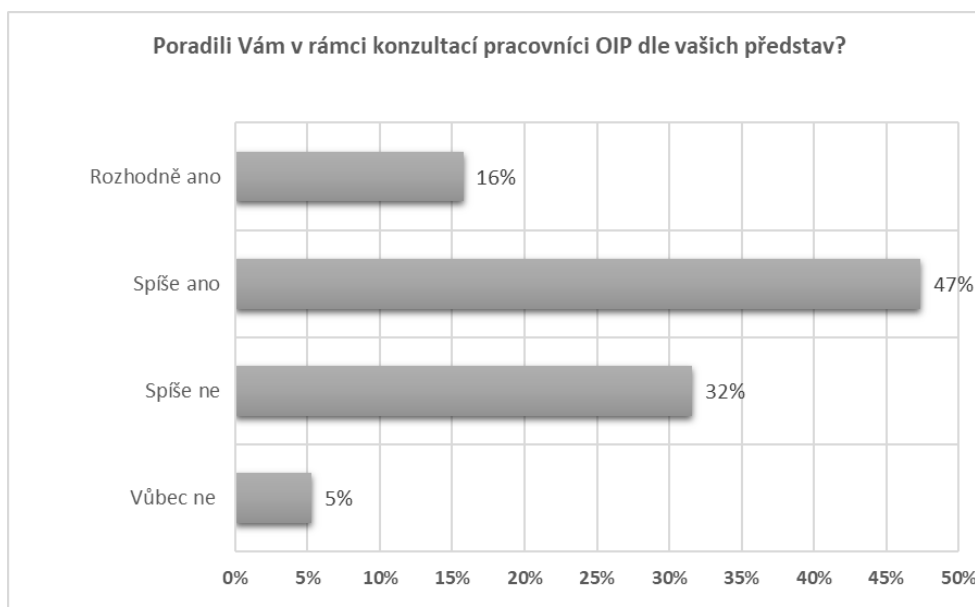
Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[18] Poradili Vám v rámci konzultací pracovníci OIP dle vašich představ?

Rozhodně ano	16 %
Spíše ano	47 %
Spíše ne	32 %
Vůbec ne	5 %

Poznámka: V nabízených variantách odpovědí byly uvedeny tyto detailnější specifikace:

- *Vůbec ne = naprosto se v daném problému neorientovali, popř. jejich odpověď mi nebyla k ničemu.*
- *Spíše ne = odpověděli mi pouze v obecné rovině, což nebylo pro praxi příliš použitelné*
- *Spíše ano = odpověděli mi s odkazem na právní předpisy, z nichž jsem dále čerpal*
- *Rozhodně ano = podali mi naprosto vyčerpávající odpověď*

Komentář:

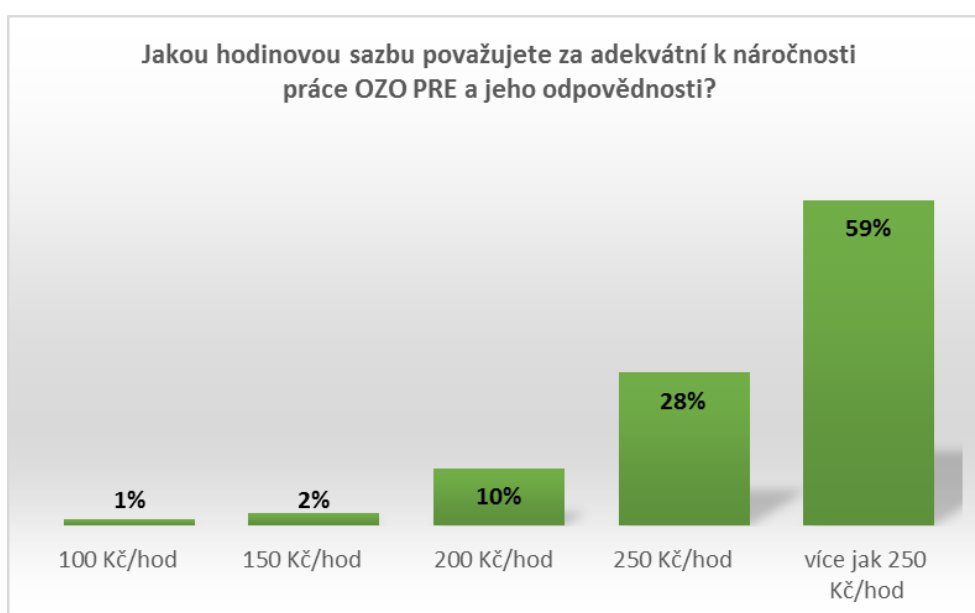
V celkovém pohledu hodnotilo úroveň a kvalitu konzultací poskytovaných pracovníky OIP kladně 63 % respondentů. Názor zcela opačný projevilo jen 5 % respondentů.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[19] Jakou hodinovou sazbu považujete za adekvátní k náročnosti práce OZO PRE a jeho odpovědnosti?

100 Kč/hod	1 %
150 Kč/hod	2 %
200 Kč/hod	10 %
250 Kč/hod	28 %
více jak 250 Kč/hod	59 %

Poznámka: Otázka zahrnuje celkový souhrn výše a nákladů vč. režijních a odměny OZO PRE.

Komentář:

Na základě průzkumu trhu bylo zjištěno, že u firem poskytujících služby na úseku BOZP se jednotkové ceny v současnosti pohybují nejčastěji na úrovni 400 až 1000 Kč/hod dle náročnosti řešení. Na základě screeningu volně dostupných orientačních nabídek (internet) činí průměrná sazba na trhu přibližně 700,- Kč/hod. Za konzervativního předpokladu, že odpovědi „více jak 250 Kč“, reflektují zejména tuto skutečnost, lze dojít k závěru, že orientační průměrná hodinová sazba za práci OZO PRE by měla podle představ respondentů činit přibližně 505,- Kč (vč. všech nezbytných provozních nákladů).

V rámci poskytování komerčních služeb na úseku BOZP by ve většině regionů ČR měla tato cena přibližně odpovídat reálné tržní ceně. Vyšší ceny lze ale nicméně očekávat v Praze, Brně a Středočeském kraji, a dále v oblastech s velkým počtem zaměstnavatelů, nebo s nedostatečným počtem OZO PRE či firem poskytujících komerční služby na úseku BOZP. Je evidentní, že nabídky s výrazně nižší jednotkovou cenou, které bývají nezdědky podávány do výběrových řízeních, nemohou odrážet reálné náklady a jedná se tak buď o ceny diskontní, nebo o chybné nacenění dané zakázky (resp. podcenění časové náročnosti prováděných úkonů).

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

---

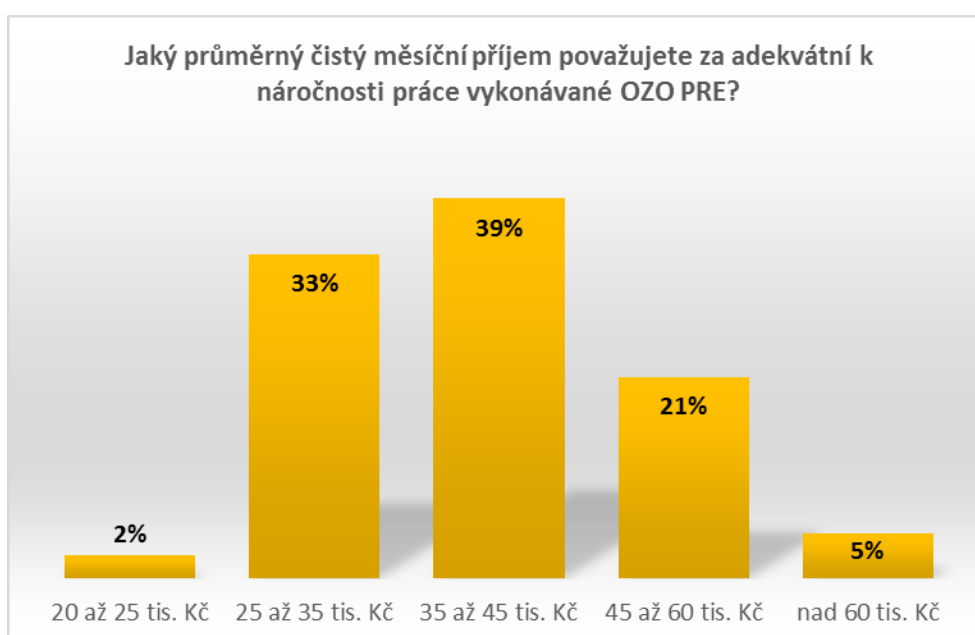
V souvislosti s tím se mezi odbornou veřejností již poměrně dlouho hovoří o potřebě kultivace cen. Na trhu se totiž pohybuje řada subjektů – právnických osob – které svou cenotvorbou zcela podkopávají důležitost práce OZO PRE, nedoceňují odpovědnost, kterou OZO PRE nese a nepřihlížejí k odborné i časové náročnosti tohoto povolání (vždyť OZO PRE je dnes de facto odborníkem se solidním právním povědomím, který hájí zájmy zaměstnavatele i jeho zaměstnanců). Z některých ohlasů se lze dozvědět, že takový přístup v konečném důsledku poškozuje zákazníka, neboť za nízké ceny reálně nelze dodávat služby v potřebné kvalitě a kvantitě.

S přihlédnutím k výše uvedené hodnotě jsme vypočítali také orientační „očekávanou“ hrubou hodinovou mzdu OZO PRE pracující v hlavním zaměstnaneckém poměru, která by se měla pohybovat okolo 230,- Kč/hod (výpočet předpokládá přiměřený profit/zisk zaměstnavatele ve výši 15 %, provozní režie ve výši 40 % a zákonné odvody zaměstnavatele na zdravotní a sociální pojištění ve výši 34 %).

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[20] Jaký průměrný čistý měsíční příjem považujete za adekvátní k náročnosti práce vykonávané OZO PRE?

20 až 25 tis. Kč	2 %
25 až 35 tis. Kč	33 %
35 až 45 tis. Kč	39 %
45 až 60 tis. Kč	21 %
nad 60 tis. Kč	5 %

Komentář:

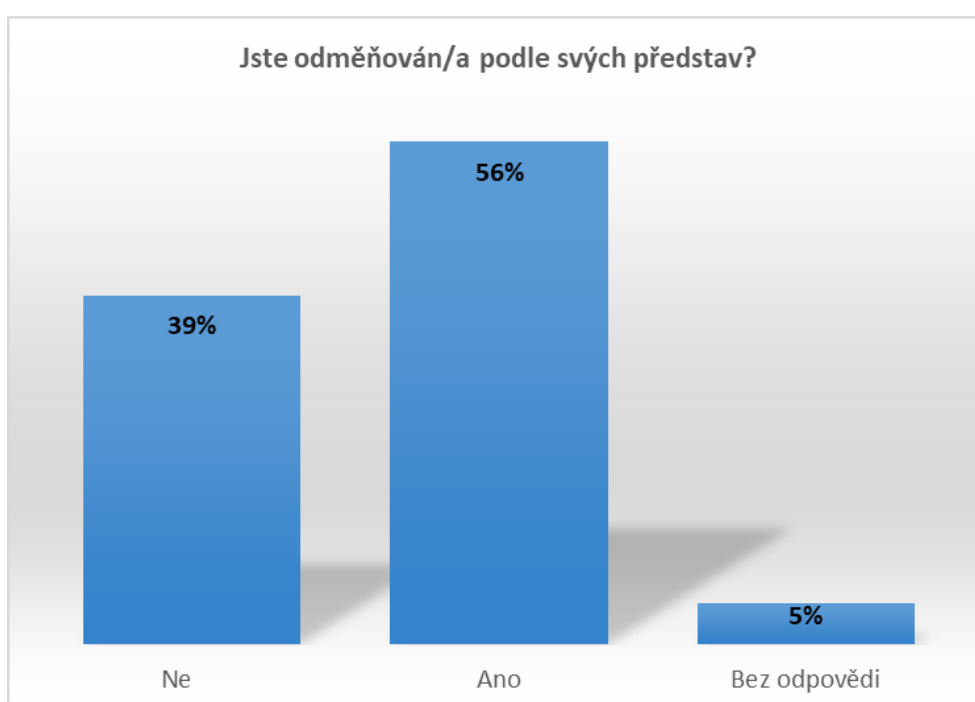
Drtivá většina OZO PRE není ve svých představách přehnaně optimistická a náročná. Téměř tři čtvrtiny z respondentů by se spokojilo s čistou měsíční mzdou okolo 35 tisíc Kč. Vyhodnocením získaných dat jsme vypočítali průměrnou výši „očekávané“ čisté mzdy OZO PRE ve výši 34 540,- Kč/měsíčně. V případě OZO PRE pracující v hlavním zaměstnaneckém poměru by tak její „očekávaná“ hrubá mzda měla dosahovat okolo 45 tisíc Kč/měsíčně.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[21] Jste odměňován/a podle svých představ?

Ne	39 %
Ano	56 %
Bez odpovědi	5 %

Poznámka: Otázka navázala na předchozí otázku č. 20, kdy se měli respondenti vyjádřit, zda jejich představa o výši mzdy je v reálu naplněna. V rámci odpovědi „ANO“ měli respondenti možnost uvést jednu z variant: „v základním mzdovém tarifu“ anebo „po započtení cestovních náhrad nebo prémie“. V celkovém vyhodnocení byly tyto odpovědi sloučeny do jednoho sumárního výsledku „ANO“.

Komentář: V zásadě pozitivní výsledky přinesly odpovědi na tuto otázku, neboť se ukázalo, že „očekávanou“ mzdu (vč. prémie, bonusů a cestovních náhrad) za svou práci pobírají téměř 3/5 respondentů.

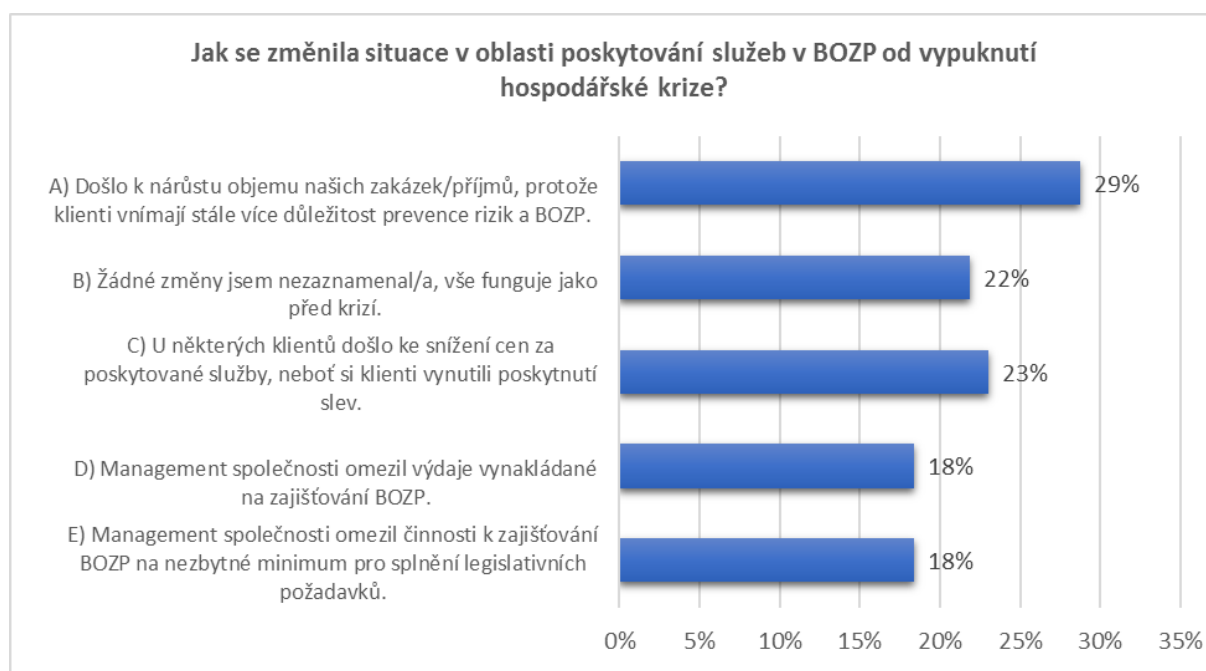
Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

2.4. Vývoj na trhu a vztahy mezi OZO PRE

[22] Jak se změnila situace v oblasti poskytování služeb v BOZP od vypuknutí hospodářské krize?

Došlo k nárůstu objemu našich zakázek/příjmů, protože klienti vnímají stále více důležitost prevence rizik a BOZP.	18 %
Žádné změny jsem nezaznamenal/a, vše funguje jako před krizí.	18 %
U některých klientů došlo ke snížení cen za poskytované služby, neboť si klienti vynutili poskytnutí slev.	23 %
Management společnosti omezil výdaje vynakládané na zajišťování BOZP.	22 %
Management společnosti omezil činnosti k zajišťování BOZP na nezbytné minimum pro splnění legislativních požadavků.	29 %

Poznámka: Respondenti měli možnost uvést několik odpovědí současně. Výše uvedené výsledky vyjadřují procentuální zastoupení jednotlivých variant odpovědí.

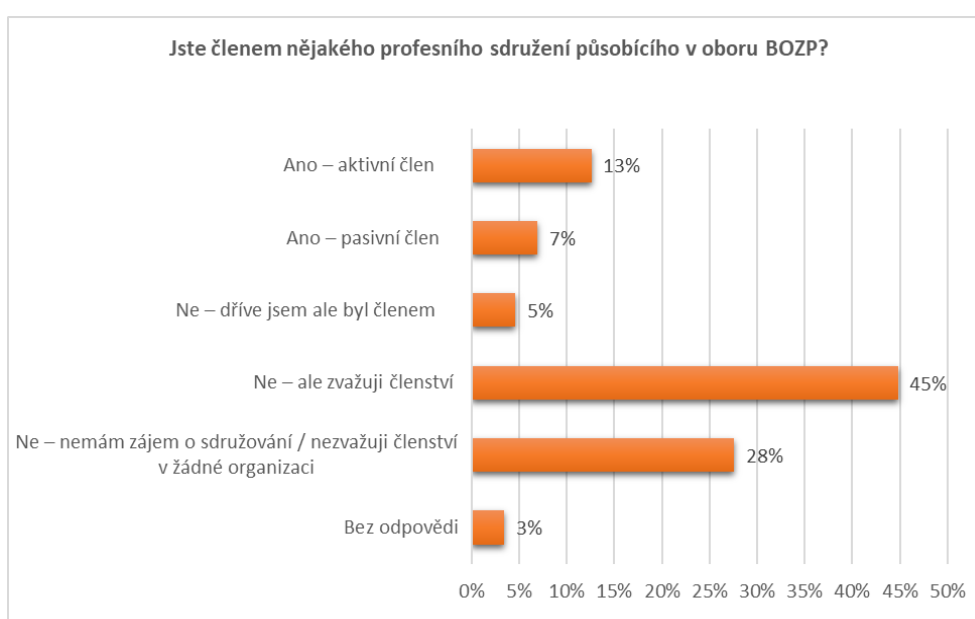
Komentář:

Z výsledků je patrné, že trh v poskytování služeb v oblasti BOZP, ale i přístup jednotlivých firem k řešení vlastní agendy BOZP, doznal od krize řady změn. V obecné rovině došlo spíše ke zhoršení, a to z důvodu úspor výdajů vynakládaných na plnění úkolů v prevenci rizik, což uvedlo celkem 59 % respondentů. Na druhou stranu téměř 30 % respondentů uvedlo, že řadu zaměstnavatelů vzniklá situace motivovala k většímu zájmu o otázky prevence rizik, což se projevilo v nárůstu objemu realizovaných zakázek u subjektů poskytujících služby BOZP. Setrvalý stav bez výraznějších změn během posledních let uvedlo 22 % respondentů.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[23] Jste členem nějakého profesního sdružení působícího v oboru BOZP?

Ano – aktivní člen	13 %
Ano – pasivní člen	7 %
Ne – dříve jsem ale byl členem	5 %
Ne – ale zvažuji členství	45 %
Ne – nemám zájem o sdružování / nezvažuji členství v žádné organizaci	28 %
Bez odpovědi	3 %

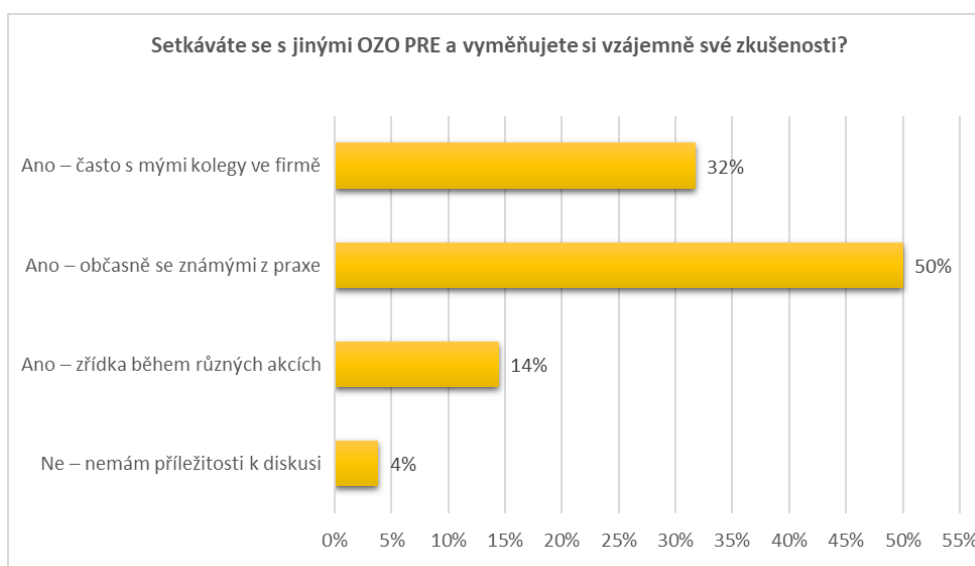
Komentář:

Ačkoli je všeobecně známo, že většina lidí v současnosti nemá příliš zájem se jakkoli sdružovat, neboť v tom povětšinou nespatřuje významnější přínos či užitek, přesto byly odpovědi respondentů na tuto otázku poměrně překvapivé. Plná pětina dotázaných uvedla, že je aktuálně členem některé z profesních organizací (Asociace techniků BP a PO / Komora BOZP / Česká asociace pro prevenci rizik / odborné platformy / jiné organizace) a téměř polovina respondentů pak vyjádřila, že členství v některé z nich aktuálně zvažuje. Pakliže by, čistě hypoteticky, existovala pro OZO PRE zákonná povinnost organizovat se v profesní komoře (obdobně jako například lékaři, advokáti, notáři aj.), kategoricky proti tomu by byla patrně jen necelá třetina z nich.

Současnost a trendy v BOZP z pohledu osob odborně způsobilých v prevenci rizik

[24] Setkáváte se s jinými OZO PRE a vyměňujete si vzájemně své zkušenosti?

Ne – nemám příležitosti k diskusi	4 %
Ano – zřídka během různých akcí	14 %
Ano – občasně se známými z praxe	50 %
Ano – často s mými kolegy ve firmě	32 %

Komentář:

Spolupráce mezi jednotlivci ale i firmami (byť si mohou být vzájemnými konkurenty v podnikání) je vždy založena na dobrých osobních vztazích, důvěře a vzájemném respektu. Pozitivním důsledkem takových vazeb je mimo jiné sdělování si poznatků z praxe nebo aktuálních informací z oboru. Z odpovědí získaných při našem šetření vyplývá, že takřka všechny OZO PRE se rády setkávají s ostatními kolegy z oboru a vyměňují si své zkušenosti. Tento transfer znalostí ale povětšinou probíhá pouze v okruhu známých osob, takže se nelze divit, že se většina OZO PRE ve veřejných diskusích příliš neangažuje (např. internetové chaty, publikace článků apod.). Různé akce (vzdělávací i společenské) vnímá jako vhodnou příležitost k výměně informací s kolegy z oboru na neformální bázi 14 % respondentů. Lze se tudíž domnívat, že takto velká skupina OZO PRE se uvedených odborných akcí pravidelně aktivně účastní, což ovšem není číslo příliš vysoké.